

Bryssel den 22 april 2026
(OR. en)

17037/1/25
REV 1 ADD 1

Interinstitutionellt ärende:
2023/0226(COD)

AGRI 736
AGRILEG 210
ENV 1429
PI 233
CODEC 2178
PARLNAT

RÅDETS MOTIVERING

Ärende: Rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av
EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om växter som
erhållits genom vissa nya genomiska metoder och därav framställda
produkter samt om ändring av förordning (EU) 2017/625

- Rådets motivering
- Antagen av rådet den 21 april 2026

I. INLEDNING

1. Den 5 juli 2023 antog kommissionen ett lagstiftningsförslag till Europaparlamentets och rådets förordning om växter som framställts med vissa nya genomiska metoder och därav framställda livsmedels- och foderprodukter¹. Förslaget lades fram för rådet den 6 juli 2023.
2. Förslaget grundar sig på artiklarna 43, 114 och 168.4 b i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) (*det ordinarie lagstiftningsförfarandet*).
3. Såväl Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) som Regionkommittén (ReK) har hörts. EESK avgav sitt yttrande den 26 oktober 2023². ReK avgav sitt yttrande den 17 april 2024³.
4. I Europaparlamentet har utskottet för miljö, klimat och livsmedelssäkerhet (ENVI) huvudansvaret, medan utskottet för jordbruk och landsbygdens utveckling (AGRI) är associerat utskott. Jessica Polfjärd (PPE, Sverige) har på nytt utsetts till föredragande. Parlamentet antog sin ståndpunkt vid första behandlingen den 24 april 2024⁴.
5. Förslaget och den tillhörande konsekvensbedömningen lades fram vid mötet i arbetsgruppen för genetiska resurser och innovation i jordbruket (innovation i jordbruket) den 10 juli 2023. Arbetsgruppen fortsatte behandlingen av förslaget vid ytterligare 16 möten under de spanska, belgiska, ungerska och polska ordförandeskapen.
6. Den 14 mars 2025 enades Coreper om ett mandat för ordförandeskapet att inleda förhandlingar med Europaparlamentet⁵. På grundval av detta hölls förhandlingar med Europaparlamentet och kommissionen i syfte att nå en tidig överenskommelse vid andra behandlingen. Den 12 november 2025 beviljade Coreper ordförandeskapet flexibilitet i viktiga kvarstående frågor⁶.

¹ Dok. 11592/23 + ADD 1.

² Dok. 14926/23.

³ Dok. 9226/24.

⁴ Dok. 10952/24.

⁵ Dok. 6426/25.

⁶ Dok. 14579/25.

7. Trepartsmöten hölls den 6 maj, 14 oktober, 13 november och 3 december 2025 under de polska och danska ordförandeskapen. Vid det senaste trepartsmötet nådde medlagstiftarna en preliminär övergripande överenskommelse. Överenskommelsen konsoliderades därefter till en slutlig kompromisstext.
8. Den 19 december 2025 analyserade Coreper den slutliga kompromisstexten och bekräftade överenskommelsen⁷.
9. Den 28 januari 2026 röstade Europaparlamentets utskott för miljö, klimat och livsmedelssäkerhet för den slutliga kompromisstexten. Den 28 januari 2026 översände ordföranden för utskottet för miljö, klimat och livsmedelssäkerhet en skrivelse till Corepers ordförande⁸ och angav att han, om rådet förelägger Europaparlamentet sin överenskomna ståndpunkt och med förbehåll för juristlingvisternas granskning, kommer att rekommendera kammaren att godkänna rådets ståndpunkt utan ändringar vid parlamentets andra behandling. Den text som bifogas skrivelsen motsvarar den text som Coreper ställde sig bakom den 19 december 2025.

II. SYFTE

10. Sedan den nuvarande EU-lagstiftningen om genetiskt modifierade organismer (GMO) antogs 2001 har betydande framsteg gjorts i utvecklingen av nya genomiska metoder som möjliggör mer riktade, exakta och snabbare förändringar av växters genetiska egenskaper jämfört med konventionella förädlingstekniker.
11. Förslaget syftar till att göra det möjligt för EU:s jordbruksbaserade livsmedelssektor att bidra till innovations- och hållbarhetsmålen i den europeiska gröna given, från jord till bord-strategin och strategier för biologisk mångfald samt att stärka sektorns konkurrenskraft, samtidigt som en hög skyddsnivå för hälsa och miljö upprätthålls.

⁷ Dok. 16659/25, 16660/25.

⁸ Dok. 6131/26.

III. ANALYS AV RÅDETS STÅNDPUNKT VID FÖRSTA BEHANDLINGEN

12. Rådets ståndpunkt vid första behandlingen innehåller följande centrala inslag som medlagstiftarna har enats om:
13. Den **övergripande strukturen** i kommissionens förslag bibehålls, där åtskillnad görs mellan två kategorier av NGT-växter.
14. Kategori 1 omfattar NGT-växter som är likvärdiga med konventionella växter, dvs. den genetiska modifiering som införs genom nya genomiska metoder skulle också kunna förekomma naturligt eller erhållas genom konventionell förädling. Sådana växter omfattas av ett verifieringsförfarande där en nationell behörig myndighet eller kommissionen fastställer att de faktiskt är likvärdiga med konventionella växter. När de har bekräftats är NGT-växter i kategori 1 undantagna från kraven i GMO-lagstiftningen.
15. Kategori 2 omfattar NGT-växter med mer komplexa modifieringar som inte innehåller främmande DNA. Sådana växter omfattas av ett anmälningsförfarande eller ett godkännandeförfarande, i linje med GMO-lagstiftningen. Till skillnad från genetiskt modifierade växter som innehåller främmande DNA omfattas NGT-växter i kategori 2 av begränsade undantag från GMO-lagstiftningen. Framför allt är riskbedömnings- och övervakningskraven mer flexibla och kan anpassas utifrån växternas riskprofil.
16. När det gäller **kriterierna för likvärdighet** mellan NGT-växter i kategori 1 och konventionella växter bibehålls de viktigaste inslagen i både parlamentets och rådets mandat. Dessa omfattar typerna av genetiska modifieringar, en begränsning av storleken på vissa modifieringar samt en begränsning av antalet genetiska modifieringar i varje proteinkodande sekvens och i varje växt. Den totala gränsen för varje växt tar hänsyn till antalet uppsättningar kromosomer för att återspegla växtgenomens komplexitet.

17. Utöver kriterierna för likvärdighet med konventionella växter införs **hållbarhetsrelaterade** kriterier för att en NGT-växt ska kunna klassas i kategori 1, som en negativ förteckning (eller uteslutningsförteckning) över egenskaper i en ny bilaga till förordningen. Egenskaper på den negativa förteckningen anses ha potentiella negativa effekter i fråga om hållbarhet. Om en av NGT-växtens egenskaper, som är avsedd att uppnås genom den genetiska modifieringen, finns med på den förteckningen ingår NGT-växten inte i kategori 1 och omfattas därför av krav på godkännande, spårbarhet och övervakning samt andra bestämmelser om NGT-växter i kategori 2.
18. Anmälare och sökande av NGT-växter i kategori 2 kan omfattas av vissa rättsliga incitament, såsom ett påskyndat förfarande för riskbedömning, avgiftsbefrielser och utökad rådgivning före inlämning, om en av NGT-växtens egenskaper, som är avsedd att uppnås genom den genetiska modifieringen, har potential att bidra positivt till hållbarhet.
19. Ett antal skyddsåtgärder tar itu med farhågor om potentiella negativa effekter av **patentering** av NGT-växter och tillhörande licensierings- och öppenhetspraxis, t.ex. när det gäller förädlares tillgång till växtbiologiskt material och växtbiologiska tekniker samt risker för marknadskoncentration.
20. Kompromissen innehåller en uppförandekod med vissa åtaganden från patentinnehavare och licensieringsplattformar. Även om koden är frivillig till sin natur ska kommissionen övervaka utarbetandet av koden och dess funktion och vid behov vidta ytterligare åtgärder, inbegripet att föreslå lagstiftningsåtgärder.
21. Öppenheten, tillgången och rättssäkerheten förbättras också genom att information om patent eller offentliggjorda patentansökningar samt en förklaring om patentinnehavarnas villighet att licensiera på rättvisa och rimliga villkor ska lämnas in tillsammans med begäran om verifiering av status som NGT-växt i kategori 1 och offentliggöras i en databas.

22. Kommissionen ska offentliggöra vägledning för att bistå aktörer i immaterialrättsliga frågor som rör växter, inrätta en expertgrupp för NGT-växtpatent och bedöma inverkan av patenteringen av NGT-växter, NGT-egenskaper och NGT-tekniker samt tillhörande licensierings- och transparenspraxis.
23. NGT-växter i kategori 1 är undantagna från **märkningskraven**, med undantag för växtförökningsmaterial av NGT-växter i kategori 1. Märkningskraven i GMO-lagstiftningen fortsätter att gälla för NGT-växter i kategori 2.
24. Varken NGT-växter eller NGT-produkter i kategori 1 eller kategori 2 får användas i **ekologisk** produktion, trots undantaget för NGT-växter och NGT-produkter i kategori 1 från kraven i GMO-lagstiftningen. Oavsiktlig eller tekniskt oundviklig förekomst av NGT-växter och NGT-produkter i kategori 1 i ekologisk produktion ska dock inte utgöra bristande efterlevnad av förordningen om ekologisk produktion⁹.
25. **Samexistensåtgärder** för NGT-växter i kategori 2 är fortfarande frivilliga för medlemsstaterna. Dessutom behåller medlemsstaterna möjligheten att **välja att inte odla** NGT-växter i kategori 2 på sitt territorium. De befintliga GMO-reglerna bevaras därför oförändrade och fortsätter att gälla för NGT-växter i kategori 2 i detta avseende.
26. En artikel om medlemsstaternas **kontroll** ger garantier för ett effektivt genomförande av bestämmelserna i förordningen om nya genomiska metoder, utan att införa nya skyldigheter för medlemsstaterna utöver de kontrollskyldigheter som följer av befintlig lagstiftning.

⁹ Förordning (EU) 2018/848 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 834/2007.

27. Det övergripande **övervakningsprogrammet** stärks när det gäller inverkan av patenteringen av NGT-växter, NGT-egenskaper och NGT-tekniker samt tillhörande licensierings- och transparenspraxis, inverkan av förordningen om nya genomiska metoder på den ekologiska sektorn och NGT-växters hållbarhetseffekter.
28. När det gäller de allra flesta av de inslag man förhandlade om under trepartsmötena har medlagstiftarna kunnat enas om en kompromisstext. Ibland har rådet i sin egen ståndpunkt godtagit inslag i parlamentets ståndpunkt vid första behandlingen, till exempel uteslutandet från kategori 1 av ”tolerans mot herbicider” som en egenskap som är avsedd att uppnås genom den genetiska modifieringen. Omvänt har rådet inte kunnat godta vissa inslag i parlamentets ståndpunkt, till exempel kravet på märkning för NGT-växter och NGT-produkter i kategori 1 genom hela livsmedelskedjan. Medlagstiftarna ansåg dock att detta var godtagbart med tanke på det övergripande kompromisspaket som förhandlades fram och godkändes vid det senaste trepartsmötet och som omfattade eftergifter från båda sidor, särskilt när det gäller hållbarhetsrelaterade krav och patentering av NGT-växter.

IV. SLUTSATSER

29. Rådets ståndpunkt stöder syftet med kommissionens förslag och återspeglar fullt ut den kompromiss som med kommissionens stöd nåddes i förhandlingarna mellan rådet och Europaparlamentet.
30. Rådet anser därför att dess ståndpunkt vid första behandlingen avspeglar resultatet av förhandlingarna på ett välbalanserat sätt och att förordningen, när den väl har antagits, kommer att bidra till att främja innovation, öka hållbarheten, stärka konkurrenskraften för EU:s jordbruksbaserade livsmedelssektor och upprätthålla en hög skyddsnivå för hälsa och miljö.